

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštno vredn. v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po-njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajočim brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petlivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parle in zahvale vsaka petlivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Vojna nevarnost med Ameriko in Nemčijo.

Nemško-ameriški spor.

Med Severnoameriški zveznimi državami in Nemčijo se je spor zaradi potopljenega angleške ladje „Sussex“ namove postril. Predsednik Severnoameriških držav Wilson je naznanil Nemčiji, da mora nemška vlada nemudoma spremeniti sedanji način vojevanja s podmorskimi čolni proti osebnim in blagovnim parnikom, sicer bo Amerika prekinila vse prijateljske zveze z Nemčijo. Kakor znano, se Amerika in Nemčija že dolgo prepirata zaradi vojevanja nemških podmorskih čolnov in Amerika je govorila že zelo odločno besedo, toda stakiimi grožnjami se ni nastopila. Od prekinjenja prijateljskih zvez do vojske je samo en korak!

Dne 24. marca 1916 se je potopil osebni parnik „Sussex“ v morju med Francijo in Anglijo. Vozil je 325 potnikov. Utonilo je okoli 80 potnikov, med njimi tudi par Amerikancev. Preiskava je dokazala, da je potopljenec ročil podmorski čoln. Predsednik Wilson je naznanil, da potopljenega ladje podmorski čoln niti ni pozval, da bi se mu udala. Nasproti pa trdi Nemčija, da se ne more prepričati, ali je „Sussex“ potopil res nemški podmorski čoln, in ako ga je, da se „Sussex“ gotovo ni hotel ustaviti na nemški poziv. Vrhutega je Nemčija že meseca februarja tekočega leta naznanila vsem nepristranskim deželam, da bo v vodovju okoli Anglije smatrala vsako ladjo za sovražno in tudi tako proti njej postopala.

Kaj bo Nemčija storila, se v trenutku ne ve. Dvojno je mogoče: ali omili način vojevanja s podmorskimi čolni, ali da vstraja pri sedanjem vojevanju, magari da pride tudi do vojne z Ameriko. Na vsak način pa bo skušala. Še Nemčija se z Ameriko pogajati. Slepo in brez temeljite preudaritve ne bo niti omilila vojevanja, niti tirala v vojsko.

Vojska z Ameriko bi na bojiščih menda nič ne spremenila, kajti ameriško vojaštvo je maloštevilno in manjvredno, bojne ladje pa se itak povsod boje zaradi sovražnih podmorskih čolnov na svetlo. Pač pa bi nastale v našem trgovalju z nepristranskimi državami nove poteškoče in tudi zaradi mirovnih pogajanj bi nam ne bilo vse eno, ali je Amerika nepristranska ali med našimi sovražniki.

Slovenskim dekletom in ženam!

(Dopis iz Pole).

Mnogo člankov si že prinesel, dragi mi »Slov. Gospodar« od slovenskih žen in deklet, pa tako hvalevrednega še nisem našel v Tvojih, slovenskem ljudstvu v poduk izhajajočih spisih, kakor si ga prinesel v številki dne 30. marca.

Vsa čast in hvala vrli mladenki, katera je do- tični spis poslala v poduk svojim tovarišicam! Da, slovenske žene in dekleta, veliko odgovornosti in skrbi Vam je naložila domovina. Veliko dela, veliko truda morate premagati v tem času, ko so Vasi možje, sinovi in bratje zbrani na različnih bojiščih, pripravljeni vsak trenutek preliti svojo kri za vero, dom in za cesarja.

V naše veliko veselje vidimo, kako se slovenske žene in dekleta srčno bojujete in z božjo pomočjo premagate vse ovire. Da tudi Ve ste borilke, tudi Ve se bojujete proti strašnim sovražnikom, kakor je naprimer lakota v naših družinah in propad v našem gospodarstvu. Ve ste tisti s t e b r i, kateri držijo sedaj pokoncu naše rodne hiše, naše domove, da ne razpadejo v času naše odsotnosti. Ve ste tisti marljivi delavci, kateri s pomočjo doma ostalih starčkov in mladeničev obdelujejo naša redovitna slovenska polja že skoraj dve leti.

Da, ako bi bilo vse to dovolj! Kdo pa skrbi za nedorasle otroke, katerih očetje so v ujetništvu, nekateri v bolnišnicah, ali pa celo pokopani tam v daljni tuji zemlji in večina se nahaja na bojnem polju. Da tiste vrle izgojevalke naše mladičine ste zopet Ve, drage slovenske žene in dekleta. Povsod, pri vsakem delu ste same. Bog Vam naj da pogum in moč, da še znanprej tako ostanete.

Ko so naši sovražniki uvideli, da nas ne morejo premagati z orožjem, so nam začeli pretiti z gladom. Pa jako so se motili, ker zadeli so na odločen odpor naših marljivih žen in deklet. Zmagovale ste dosedaj in Bog daj, da bi zmagovale še znanprej. Nič Vas naj ne ustavi v Vaših delih. Pogumno nadaljujte, kar ste začele. Tolaži in izpodbuja naj Vas misel, da boste enkrat s svojimi možmi, brati in sinovi obhajale skupno zmago.

Drage slovenske žene in dekleta! Kakor ste uslišale prvo prošnjo Vaše vrle tovarišice, tako upamo, da boste uslišale tudi nje drugo prošnjo, ki se glasi »zvestoba«. Kakor smo mi prisegli zvestobo domovini, tako ste tudi Ve prisegle zvestobo svojim možem in tudi slovenskemu narodu. Hvala Bogu, niso slovenske žene in dekleta prelo- mile svoje obljube, pa žalibog, skušnjava nas uči, da je tudi dosti takšnih slučajev, da nas srce zabolí, če na nje pomislimo. Da, dosti je žen in deklet, katere so pozabile, da njih svojci prelivajo kri za nje na različnih bojiščih. Mnogo je takih, katere so pozabile, da so Slovenke na kmetih rojene ter se šopirijo, kakor da bi bile bogve kako imenit- nega stanu in s tem sramotijo svoj slovenski kme- čki stan. Pa dosti je o tem. Ravnajte se po na- vodilu slovenskega dekleta s Pohorja, katera je iz- rekla naše žetje.

Mi slovenski vojaki pa Vam obljubimo, da ne odnehamo prej, dokler ne bodo naši sovražniki uničeni in naši mili Avstriji in slovenski domovini ne bo zjamčen časten mir.

Mnogo srčnih pozdravov pošiljamo vsem ce- njenim čitateljem »Slov. Gospodarja«, slovenski top- ničarji stoječi na zvesti straži na obali sinje Adri- je. Ludovik Pučnik, predmojster, Franc Koželj, Jožef Fortuna, Alojzij Šturmar, Benjamin Jernejčič, Jožef Pulko, topničarji in mnogo drugih.

Na veselo svidenje!

Gospodarske reči.

Ureditev živinske kupčije. V zadnjih dveh šte- vilkah »Slovenskega Gospodarja« smo pisali o novi ureditvi živinske kupčije na Štajerskem. Sedaj smo dobili zopet nekaj novih podatkov glede nove štajer- ske živinske vnovčevalnice. Kakor se nam poroča iz Graclea, bo za nakupovanje živine za vojaštvo naie- tih kakih 100 nakupovalcev, kateri bodo dobili od s- plošne avstrijske živinske vnovčevalnice potrebne iz-

kaznice in bodo razposlani v različne dele dežele, da nakupijo živino. Nakupovalci se bodo morali pri na- kupovanjih držati posebnih predpisov. Vsaka kupči- ja se bo sklenila pismeno, tako da bo graška podru- žnica osrednje živinske vnovčevalnice vedela, kako drago je nakupovalec pri živinorejcu kupil posamez- ni komad živine. Nakupovalec bo dobil za svoje delo in trud 6 K odškodnine za 1 nakupljeni komad, za nakupovanje za garnizijo po 5 K. Na ta način je iz- ključeno, da bi si gotovi ljudje potom špekulacije pri nakupovanju debele živine delali posebne dobičke.

Nakupovalci se bodo pri nakupovanju morali kolikor mogoče tudi na to ozirati, da se bo plemena in vprežna živina ščitila. Nakupovalcem je prepove- dano, kupovati krave, ki so že čez tri mesece breje in ki dajejo na dan 4 ali še več litrov mleka; istofako jim je tudi prepovedano nakupovati mlado živino. A vendar se bo tudi skrbelo, da se bo dovolilo zaklati tudi vole, ki so samo dve leti stari (dosedaj se za vo- la pod 3 leti ni dobilo klavnega dovoljenja), da se bo tako z ozirom na velike potrebe glede klavne živine in vedno skromnejših zalog plemeno in vprežno živi- no kolikor mogoče ščitilo.

Proti kupčevanju z živino od hiše do hiše. Z- veza nemških mest v Avstriji je sklenila predložiti v- ladi sledeče zahteve: 1. pri premožnejših ljudskih slojih se naj uspešno omeji zavzivanje mesa; 2. po vseh deželah se naj ustanovijo živinske vnovčevalni- ce; 3. cena, ki jo plačajo živinski kupci, se naj označi na živinskih potnih listih. Obenem se naj na sejnih označi cena, za katero se sme živina prodaja- ti. Prepove se naj prodaja živine iz hleva (doma) in kupčevanje od hiše do hiše; 4. odredba glede najviš- jih cen za tujo mast se naj ne uporablja; 5. v ob- činah se naj poskuša s klanjem živine za domače prebivalstvo in se naj nastavijo pravilne cene za po- drobno prodajo mesa. — Po našem mnenju se s kme- čkega stališča zahteva nemških mest, da živinorejce ne bi smel prodati svoje živine doma v hlevu in da ne bi smel nikče kupovati od hiše do hiše, ne more vzeti brez ugovora na znanje. Mnogokrat se pripeti, da se živina doma v hlevu bolje prodaja kot na seju. In kmet je dostikrat tudi primoran si poiskati potreb- no živinčje »od hiše do hiše«, posebno tedaj, ako v bližini ni nobenega sejma. Upamo, da bo vlada zna- la čuvati koristi kmečkih živinorejcev.

Oddaja subvencijskih bikov. Osrednji odbor o. kr. Kmetijske družbe bo tudi v letu 1916 po razmer- ju sredstev, ki mu jih bo dala dežela in država na razpolago, oddajal bikorejskim zadrugam, okrajom, občinam in posameznikom subvencijske bika za ple- me. Prošnjiki dobijo bika za 60% kupne cene; v sle- dnjo se všteje varščina po 50 K, katero je treba po- ložiti. Nakupne in prevozne stroške trpi subvencijski sklad. Subvencijski biki se oddajo od postaje proč, katero je treba naznaniti. Od te naprej pa mora pla- čati nadaljne prevozne stroške prevzemnik bika. — Jamstvena doba traja dve leti, to se pravi, pri pra- vilni oskrbi bika preide plemenjak po dveh letih v last prejemnika. Ako pa bikorejec ne izpolnjuje dolž- nosti, za katere se mora prej obvezati s posebnim re- verzom, je obvezan vrniti subvencijo. Tudi zapade njegova varščina, če ne prevzame poslanega bika. Kmetovalci, ki želijo dobiti plemenskega bika, mora- jo to v prvi vrsti naznaniti okrajnemu odboru in če ta odkloni posredovanje, načelstvu najbližje kmetijs- ke podružnice ali pa domačemu občinskemu predsta- ništvu in položiti pri predznambi varščino v znesku 50 K ter podpisati obveznico. Tozaštevne tiskovine se dobijo pri okrajnih zastopih.

Darila za bika. Osrednji odbor c. kr. Kmetijske družbe je sklenil, da bo dajal za subvencijske bika, ki se že dve leti uporabljajo za plemo, a so še vedno dobri plemenjaki, za vzdrževanje posebna darila v znesku po 300 K, pod pogojem, da jih lastniki še nadalje uporabljajo za plemenitev. V poštev pridejo biki, ki jih je družba kupila leta 1914 in jih oddala prošnikom. Darila se bodo priznala po poprejšnjem strokovnjakem ogledu bika in ko je bikorejec podpisal posebni reverz. Darila se izročijo živinorejcem po zadovoljivi plemenitvi bika po poteku roka za vzdrževanje, to je torej v letu 1917. Prijave in prošnje za priznanje daril za vzdrževanje se naj naslavljaajo na osrednji odbor c. kr. Kmetijske družbe do najpozneje 16. maja 1916 in predložijo potom okrajnega odbora ali pristojnega podružničnega načelnika. Dan in kraj ogledovanja bikov bo se pravočasno naznanil po poteku dobe za prijavitelje. H ogledovanju je treba s seboj prinesiti redne zapiske o skokih. Pri pomni se še, da se bodo priznale premije le onim posestnikom, kojih lastnina so biki ob času ogleda. Ako živinorejec bika odproda po dobljeni pravici na darilo, zapade premija.

Pomanjkanje žvepljenih palčic za žveplanje sodov. Vinogradniki se pritožujejo, da ni nikjer dobiti žvepljenih palčic za žveplanje sodov. Kdor si na kak drug način ne bo znal ohraniti sode čiste in zdrave, bo imel vsled tega veliko škodo in se je bati, da bo vino ali sadjevec v nežvepljenih sodih splesnilo. Napreden gospodar iz mariborske okolice nas prosi, da bi svetovali vinogradnikom sledeče sredstvo kot nadomestek za žveplene palčice: Vzami tanke kose trdega papirja in jih močno namoči v tekoči gumij. Te kose nato prav na debelo potrosi z žveplnim praskom, kateri se oprime namočenega papirja. Tako pripravljeni požveplani kosi papirja se nato obesijo na podstrešje, da se posušijo. Ko so dovolj suhi, se lahko rabijo za žveplanje sodov, kakor navadne žveplene palčice.

Krompirjev strup. Pri neolupljenem krompirju je treba sedaj v spomlad pred kuhanjem izrezati oči, ker je začel krompir poganjati in je v njem več salonina kakor jeseni. Posebno nezdrav je krompir, ki je v zaduhli, mokri kleti. Voda, v kateri se je kuhal cel krompir, je škodljiva prašičem. H krompirjevi juhi je treba dosti petersilja in majarona, nekateri svetujejo tudi, da se odlije voda, ko je krompir v prvič prevrel. Ljudstvo pravi, da je mrzel krompir tako strupen za bolehave ženske, da dobe lahko udnico ali pljučnico, če olupijo velike množine mrzlega krompirja. Marsikdo, ki je letos prisiljen uživati več krompirja kakor druga leta, čuti, da mu ni kaj prav. Človek se pač nabaše, da ni prazen. Črna kava s kumino brani, da se razpase bolezen po krompirju po životu ali kmalu pravijo, da bo težko dobiti prekmorske kave, ostala bo kumina. Treba jo bo pražiti in zmleti. Pomaga za bolečine v črevih in napenjanje.

Pritožbe najemnikov.

Najemnica s Pohorja nam piše:

Hud je položaj najemnikov. Vsak drugi, naj bo kmet, trgovec ali karžekoli si še pomaga, da se lažje vtrpi sedanjí položaj, a mi ubogi najemniki se moramo ravnati tako kakor drugi hočejo. Naj omenim to-le: Kmet ima dosti njiv, govede, svinj itd.; mi ubogi ljudje pa si moramo zemljo najeti, pa je še skoro dobiti ni, ker premožnejši ljudje sedaj pravijo: Je bolje, da njiva v puši leži pa trava raste, ker je živina silno draga. Tako mi več priinese, kakor če zemljo v najem dam. Je mogoče res, pa to je le za premožne ljudi, ne pa za nas, ki nimamo svoje zemlje. Mi ne živimo od mesa, pač pa od vsakdanjih zgancev in krompirja. Zato pa mi ubogi ljudje prosimo, naj se zemlja, katera v puši leži, da v najem, da bi se pridelalo več živeža na deželi. Nastela bi lahko veleposestnike, ki imajo veliko njiv in silno rodovitne, pa ravno tako kupujejo živež kakor mi ubogi ljudje, ker ne skrbijo, da bi se vse obdelalo. To ni prav! Sedaj je potrebno si pridelati čim več živeža.

Nekateri pravijo: »Če si veliko pridelam, mi vzamejo.« Tudi to načelo ni pravo. Če bi vsak tako govoril, kam pa bi prišli! Vprašam tudi: Zakaj pa v trgovinah niso na vsem blagu označene najvišje cene? Jako dobro bi bilo, ko bi tudi po štacunah bolj ostro pazili na višje cene in sicer pri vsem blagu. Jaz sem sama prepričana, da mnogi staro blago sedaj prodajo za novo. To ni

prav! Ravno tako je tudi pri drugih rečeh. Pač prehitro hitijo cene kvišku. Danes je blago še po tej ceni, jutri pa stane že veliko več. To je čudno, da se čez noč tako podraži. Želim, naj bo na vsako najmanjšo stvar določena najvišja cena. Drugače bo po vojski veliko bogatih pa se več revežev.

Žena s Pohorja pri Oplotnici.

Varčevanje z modro galico.

Poslužujte se galuna!

Najzanesljivejše sredstvo proti peronospori je škropljenje trt z modro galico. Zatiranje peronospore z modro galico že samonasebi znano podraži vinogradniški obrat, sedaj pa celo, ker je cena modri galice tako visoka in sicer 3 K 25 v do 5 K 1 kilogram. Galica pa letos ni samo izredno draga, ampak je tudi ni dobiti v tisti množini, kot bi jo rabili. Radi tega moramo z galico varčevati, kolikor se da, in rabiti nadomestna sredstva, da si na eni strani kaj prihranimo ter da bodo vinogradi ostali zdravi.

Za škropljenje trt se pri nas rabi % do 2% raztopina modre galice v vodi in s potrebno primesjo apna. Taka raztopina je premočna, kajti pravzaprav zadostuje na 100 l vode že 10 dek modre galice, a iz praktičnih razlogov jemljemo močnejšo raztopino, in sicer zato, ker moramo v naših razmerah vedno računati z obilim dežjem, ki škropljenje trte zopet prehitro izpere. Če bi imeli sredstvo, ki bi modro galico navzlic dežju dobro držalo na listju, bi izhajali s prav majhnimi množinami modre galice, a žal takega sredstva nimamo. So pa vendarle sredstva, ki zmes od modre galice, apna in vode naredijo na trtnem listju navzlic dežju trajnejše učinkujoče in eno takih le sredstev je galun. Če primešamo n. pr. tej zmesi galuna, se škropivo trdnješe drži listja in se izhaja z izdatno manjšo množino modre galice.

Kakor apno ne učinkuje proti peronospori, ampak ima le namen, škodljivo jedko žvepleno kislino v raztopini zamoriti, tako tudi galun prav nič ne učinkuje proti peronospori, temveč ima le namen, škropivo na trtnem listju navzlic dežju narediti tako, da se teže izpere, vsled česar se sme brez vsake bojazni vzeti znatno manj modre galice.

Izkušnja uči, da polovica običajne množine modre galice enako dobro učinkuje, če se druga polovica nadomesti z galunom. Ta izkušnja je v gmothenem oziru za vinogradnike sedaj velikanske važnosti, kajti kg modre galice stane letos od 3—5 K, a kg galuna stane le 60 vinarjev.

Če se poslužujemo pri škropljenju trt proti peronospori galuna, prihranimo torej skoraj polovico izdatkov za škropilno zmes.

O škropljenju s škropilno zmesjo od modre galice, galuna, apna in vode, ki se po izumitelju tudi imenuje Martinijeva zmes, piše prav umestno izborni veščak g. c. kr. vinarski nadzornik za Kranjsko Boh. Skalicky takole:

Po Martiniju se pripravi škropilna zmes tako, da se vzame na 100 l vode 40 dek galice, 40 dek galuna in 50 dek apna. Vendar se za naše razmere, elastivsled čestega mokrega poletja, priporoča vzeti to zmes nekoliko močnejšo in sicer: za prvo škropljenje je vzeti na vsake 100 l vode $\frac{1}{2}$ kg galice, $\frac{1}{2}$ kg galuna in 1 kg apna; za drugo in nađvljna škropljenje pa vzamemo na vsake 100 l vode $\frac{1}{2}$ kg galice, $\frac{1}{2}$ kg galuna in $1\frac{1}{2}$ kg apna. Kdor hoče pa narediti zmes še močnejšo, ta naj vzame za drugo in poznejše škropljenje po 1 kg galice, 1 kg galuna in 2 kg apna na 100 l vode. Tako močna zmes pa zadostuje v vsakem slučaju in vsaka močnejša tekočina je potratnost.

Pravilno pripravljamo to škropilno zmes na sledeči način: Vodo razdelimo na dva dela in sicer od 100 l vzamemo kakih 20 l proč za raztopitev apna, v ostalih 80 l pa raztopimo galico in galun. Galica in galun se raztopita obenem skupaj in sicer na ta način, kakor smo doslej topili samo galico, t. j., da se obesite obe snovi skupaj v eni vreči ali enem košku tik pod površino vode v čeber. Ko ste se obe snovi raztopili, razmešamo v drugi posodi v 20 l vode pripravljeno ugašeno apno v redek apnen belež (apneno mleko), ki ga nato skozi gosto sito ali redko platno precedimo v raztopino galice in galuna in tam dobro pomešamo.

Kako in kdaj je treba trte škropiti, je vsakemu marljivemu vinogradniku itak dobro znano. Vsi zele- ni deli trte morajo biti s škropilno tekočino dobro in

fino poskropljeni in se mora tekočina na trti, preden še pride prvi dež, dobro posušiti.

Če pa hočemo s škropljenjem doseči pravi učinek, moramo škropiti v pravem času. Če zamudimo, potem ne pomaga nobeno sredstvo in naj je še tako dobro.

To naj si zapomnijo zlasti vsi tisti nemarni in zabavljaji, ki svojo lastno brezbriznost radi pripisujejo na rovaš „slabe galice“ itd.

Po toči zvoniti, pravijo, da ne pomaga, čeprav še tako lepo klenkamo. Tako je tudi pri peronospori. Prekasno rabljeno ne more nobeno sredstvo trto pred boleznijo ohraniti, pa naj vzamemo samo modro galico, ali naj primešamo galuna.

Kdor hoče torej sigurno delati, ta si mora zapomniti, da je treba škropiti pred cvetjem vsaj dvakrat, po cvetju pa vsaj enkrat!

Dokler se pri nas ne poprimejo vinogradniki načela, da je treba pred cvetjem dvakrat škropiti, ne morejo pričakovati pravega uspeha. Pri nas žalibog večina vinogradnikov s škropljenjem odlašajo in še le potem, ko se prične trta že paliti, prične škropiti. A potem jim pa tudi štirikratno škropljenje ni preveč, uspeha pa le nič ni, ker je bilo poglavitno načelo, škropiti zgodaj, zamujeno.

Prvič moramo škropiti torej prav zgodaj, to je takrat, kakor hitro požene trta za ped dolge poganjke in kakor hitro se zarod dobro vidi. To škropljenje je največje važnosti, zlasti za grozdje. Drugič je treba škropiti kakih 14 dni pozneje in sicer tik pred ali pa tudi med cvetjem. Tretjič škropimo potem po preteku daljših treh tednov in sicer takrat, kadar so jagode debele kot proso ali grah.

Le če je vreme prav moko, se priporoča škropiti potem še enkrat, v četrtič in sicer čez tri do štiri tedne. Edino na ta način je mogoče trto pred boleznijo popolnoma obvarovati.

Kdor pri sedanjí dragi modri galici škropi samo ž njo in je polovico ne nadomešča z galunom, ta je zapravljivec, ki ne zasluži imena razumnega gospodarja.

Galun ima v zalogi c. kr. Kmetijske družba za Kranjsko v Ljubljani in ga oddaja 100 kg po 60 K, posavljenega na kolodvor v Ljubljani. Če vladin oddaja v vsaki množini. Tudi Zveza gospodarskega drug za Štajersko v Eggenbergu pri Gradcu si je nabavila letos večjo množino galuna. Zaloge galuna pa tudi niso več posebno velike, zato se naj vinogradniki podvizajo in ga naj takoj naročijo.

Sejajte proso!

Kdo izmed starejših ljudi se še ne spominja na proseno kašo? Bila je to tečna domača jed, ki se je posebno prilagala otrokom. Znan je še kmečki pravevor: Kaša je otročja paša.

Za pripravljanje prosene kaše ali prosenega pšena so imeli svoj čas v vsaki kmečki hiši stopo. Stopa je priprosta lesena naprava, ki so jo izdelovali na kmetih. Imeli so ročne stope in trake, ki so se gonile z nogo. Slednje so bile bolj priljubljene, ker se z njimi lažje dela in več opravi. V pustih zimskih dneh se je slišalo v nekaterih krajih skoraj v vsaki hiši pokanje stope, kajti v stopah so izdelovali tudi ječmenovo in ajdinsko pšeno. Navadno so opravljali to delo starci, pa tudi mlajši ljudje in večji otroci so morali, čeravno neradi, opravljati to, ne ravno kratkočasno delo. A glavno je bilo, da se pridelala tečnega pšena razne vrste za hišo, kajti takrat hišni gospodarji niso radi nosili denarja po nepotrebnem v prodajalne.

V novejšem času je seveda vse drugače. Stope so postale zelo redke; manjka pa tudi kaše. Vzrok je iskati v tem, da se je ljudstvo navadilo na riž, ki se je dobil pred vojsko tudi pri najmanjšem kramarju na kmetih. Pridelovanje prosa je ponekod skoraj popolnoma prenehalo; pa če ga še kje sejejo, ga rabijo večinoma za kuretino. Še leta 1904 se je pridelalo v naši državi 771 metričnih centov prosa, a leta 1909 je še 406 centov. Sedaj je riž težko dobiti tudi za drag denar; v nekaterih krajih ga sploh ni. Zelo umestno bi torej bilo, da bi se kmetovalci zopet spomnili prosa in pridelovali ponovno tecno proseno kašo. Otroci bi se tega gotovo zelo veselili. Proso se seje začetkom mesca maja do sredi junija. Za 1 hektar zemlje rabimo za posetev 28—30 kil semena. Proso najbolje stori, če se seje na zemlji, kjer so bile poprej okopavice (koruza, krompir itd.), ali za deteljo, kajti sicer se plevel v njem preveč zaplodi.

Proso dobro uspeva le v toplem podnebju (na pr. v vinskih krajih); zemlja mora biti dobro obdelana, bolj težka. Glavni pogoj za prosovanje je, da se proso skrbno opleje. Proso dozori pri nas koncem avgusta in začetkom septembra. Na 1 hektar se pridelajo do 24 metričnih centov zrnja in do 50 centov slame. Glede hranilne vrednosti je uvrstiti proseno ka-

Iso takoj za žitom in sočivjem. Prosimo zrnje se la-ko porabi tudi kot hrana za konje.

Zeleni bi bilo, da se ljudstvo zopet povrne k pridekovanju prosa, kjer so razmere za to ugodne. To bi bilo umestno posebno sedaj, ko se druga živila težko dobijo, pa tudi zaradi varčnosti, da se denar ne izdaje po nepotrebnem za reči, ki se dovajajo k nam iz drugih krajev.

Opomba uredništva: Ako komu primanjkuje semen, naj se obrne do c. kr. žetvenega komisarija na okrajnem glavarstvu, ki bo gotovo vedel posestnikom svetovati, odkod dobiti preso za seme.

Italijansko bojišče.

Italijanom ni nič kaj ljubo, da se Rasi pošlali nekaj moštva na francoska bojišča. Polkovnik Baron piše v „Giornale d'Italia“, da bi naj Angleži poslali več čet na Francosko, Italija pa ne more slediti ruskemu zgledu, kajti italijanske žrtve so veliko večje kakor angleške, četudi je Italija gmotno slabelša. In vrhu tega se čuti Anglija na otoku za svojim brodevjem varna, dočim mora Italija, ki je slaba, računati na avstrijski vpad.

Na italijanski fronti so se vršili posebno hudi boji na Tirolskem za gorsko višino Kol di Lana. Lah se nam jo vzeli, a en greben smo jim že zopet od vzeli. Pa tudi če bi Kol di Lana ostal v laških re-kah, bi Lah ne mogli posebno napredovati, kajti hi-tro za Kol di Lano, niti 4 km daljave, se dviga gora Sette sassi, visoka 2700 metrov, in ob strani se na-hajajo še druge višine, ki morejo uspešno braniti v-sa podvzetja ob vznožju gore.

Napad na Trst bode gotovo naši letalci ob pra-vem času pošteno poplačali.

V Italiji so se zopet vpoklicali novi vojaški ob-vezanci pod orožje.

General Borojevič o soški armadi.

Dunajski list „Neue Freie Presse“ se je obrnil na nekatere naše najodličnejše vojskovodje s prošnjo, da napišejo za Veliko noč nekaj besed o svojih ar-madah. General Borojevič je poslal dunajskemu listu naslednje pismo:

„Vašemu povabilu, da izpregovorim k velikono-čnim praznikom nekaj besed o soški armadi, se po-mojem mnenju najbolje odzovem, ako govorim o po-samezniku, o priprostem vojaku, o častniku na fron-ti, o malih kamenčkih, iz katerih je sestavljen pre-krasni mozaik naše armade.

Ni treba zagotavljati, da se vse stori, da se u-soda vrlik mož, ki se 11 mesecev vsako uro nahajajo v sili in nevarnosti, čim najbolj olajša, da se jih z-vsem preskrbi, kar jih jači v izpolnjevanju njihove ponesne naloge. Zvestoba in vnema, s katero izpol-njujejo svojo težko dolžnost, se izraža pogostoma v posameznih dejanjih, v usodi posameznikov, ki silno-gane celo srce starega vojaka, kakoršen sem jaz.

Iz tisočev podobnih prigodb Vam hočem podati le eden mal dogodek:

V armadi imam moža, četovodjo Pavla Goleso-sa, ki se je beril v Srbiji, v Karpatih, ob Sanu in ob Soči. Šestkrat ranjen, komaj ozdravljen, se je ve-dno znova povrnil na fronto. V četrti soški bitki sed-mič težko ranjen, s tremi častnimi znamenji odliko-van, je bil vprašan, ako ima kako željo, ki bi mu jo mogli izpolniti. Ali veste, kaj je hotel? Prosil je, da se mu omogoči videti svojega poveljujočega gene-rala, da bi mu mogel izraziti zvestobo do smrti.

Ta želja se mu je izpolnila. V bitkah preizku-šeni cesarski in kraljevski princ, sam junak in kar najbolj čeneč pravo hrabrost, je pohitel k junakovi postelji.

Ali je treba, da Vam o razpoloženju soške ar-made še kaj več razlagam? Ali naj še navajam no-tranje vzroke njenih uspehov?

Narod, armada, ki ima take može, stoji pokon-ci v najsilnejšem viharju, se ne vda celemu svetu so-vražnikov. Biti takim možem voditelj, je največja sre-ža na tem svetu. To je največja sreča, kar more doživeti vojskovodja, da se zrealijo njegove želje in njegovi cilji v srečo vsakega posameznega moža. Naj-višje je tu samo ob sebi omevno. Podjetnost, drznost in radostno prevzemanje odgovornosti od generala do prostaka slavijo tu triumfe.

Ta duh je pokopal v soških bitkah veselje ve-liko silnejšega sovražnika do napadov.

Borojevič, general pehote.“

Boji na Doberdobski planoti.

Na južno-zahodnem robu Doberdobske planote, t. j. med Selcami in Tržičem, se vrše od 21. aprila naprej živahni boji. Sovražnik se trudi, da bi pre-drl našo črto, a zaman. Borba se je nadaljevala tu-di čez praznike. Dne 24. aprila so naši udri pri Sv. Martinu v sovražno postojanko in so tam uničili z razstrelbami vse italijanske obrambne naprave.

Na Veliki četrtek so Lah severni del Gorice zo-pet srdito obstreljevali.

Lahi zopet metali bombe na Trst.

Na Veliki četrtek, dne 20. aprila, je priplulo nad Trst zopet 7 laških zrakoplovec in je vrglo 25 bomb na mesto. Ubityh je 9 oseb, med temi 5 otrok. Vse je zadela ena sama bomba. Druga bomba je za-dela salezijanski samostan, v katerem je okrog 500 otrok molilo pred sv. Rešnjim Telesom. Samostan se je porušil, a otrokom se — glej čudež! — ni zgodilo nič hudega. Srečno so vse spravili izpod razvalin.

Borba za Kol di Lano.

Izhodno od Bolcana na Tirolskem leži ob itali-janski meji čez 2000 metrov visoka gora Kol di Lana, katera obvladuje nižje gorovje v prostoru izhodno in severoizhodno od Bolcana. Lah se na vse kriplje tr-di, da bi dobil to goro v svojo posest. Po večtedens-kih hudih bojih se je končno posrečilo Italijanom, da so dne 19. aprila, ko so poprej vrh gore z razstrel-bami porušili, zasedli vrh Kol di Lano. Na Veliko so-bote, dne 22. aprila, pa so naše čete zopet zasedle o-pirališče „Grat“ na slemenu severozahodno od glav-nega gorskega vrha. Naši so vse laške napade na svoje postojanke na Kol di Lani gladko odbili. Naši težki topovi obsipavajo Italijane vrh koldilanske go-re z neprestanim ognjem.

Na Doberdobo.

Slovenskoštajerski mladeniči nam pišejo z Do-berdobske planote:

Ker smo sami krepki mladeniči, stojimo trdno kakor skala proti italijanskim jarkom in varujemo Doberdobsko planoto. Nesrečni sovražnik je že več-krat hotel predreti naše vrste na Doberdobo. A no-beden napad se mu še ni posrečil. Dne 23. marca je napadel sovražnik petkrat naše postojanke. Pa slo-venskoštajerski fantje stojijo kakor skala trdno, za-torej jim je bil vsak napad popolnoma odbit in Lah so bili vrženi nazaj. Kri naših slovenskoštajerskih fantov ne stali in Lah si na Doberdobski zemlji ne bo polente pražil. Vaš naročnik Jakob Živko od Sv. Lenarta v Slov. gor., Jožef Potočnik iz Frana pri Mariboru, Franc Robar iz Leviča pri Slov. Bistrici, Martin Pengračič, Jurij Ajd in Franc Kapun od Sv. Martina pri Slov. Bistrici, Anton Štumpf iz Brežni-ce pri Poljčanah in Jožef Soršak iz Brinja pri Slov. Bistrici.

Bog kaznuje Italijana za nezvestobo.

Italijansko bojišče, dne 4. aprila: Srčne poz-drave pošljamo s koroških planin vsem bralcem na-šega „Slovenskega Gospodarja.“ Naznanim Vam, da polentar tukaj še precej strelja s topovi, pa najraje na kako pečino, kjer menda vidi kakšno divjo kozo, da bi jo dobil, ker se že bliža Velika noč in bi si go-tovo rad za ta dan kako boljše stvar napravil. Naše drage nam slovenske domovine polentar nikdar ne bo imel v svojih rokah. V naših srečih gori ljubezen za našega presvitelega cesarja in za našo avstrijsko in slovensko domovino. Naše geslo je: Vse za vero, ce-sarja, dom! Bog naj Italijane kaznuje za njih grdo nezvestobo. Nas pa čuva Marija in vodi Bog, Gos-pod vojnih trum, in zmaga mora biti naša. Zato nam Bog pomagaj!

Slovenski vojaki na koroških planinah vse Slo-vence in Slovenke iskreno pozdravljamo! Ant. Kau-čnik iz Zavodnje pri Šoštanju; Anton Planinc iz Vranskega; Urban Koucl iz Marenberga; And. Ov-čjak iz Topolšice pri Šoštanju; Anton Oslak iz Mis-linje.

185 mrličev pred eno postojanko.

Janez Sedlašek iz Št. Vida pri Ptuj nam piše dne 11. aprila z italijanskega bojišča:

Polentarji postajajo vedno bolj in bolj žalostni in otožni. Ne slišimo iz njih strelskih jarkov več ti-stega prepevanja, kakor ob začetku vojske. Ne sliši-mo več tiste sanjarske pesmi o Trstu, katero so naj-raje prepevali. Njihove sanje po Trstu in po naših prelepih slovenskih deželah se jim razblinjajo. Upa-nje, da nam prederajo koroško fronto, jim je splava-lo po vodi. Izprevideli so, kaj smo Avstrijci, poseb-no mi Slovenci, in da se z nami ni dobro šaliti. Od-bili smo dosedaj vse srdite napade laških izdajalcev ter jih prav pošteno naklestili. Nekega dne smo šte-li italijanske mrliče pred našimi žičnimi ovirami ter sem jih naštel samo pred našo postojanko 185. Boji se še vedno vršijo. Polentarji še vedno naskakujejo našo fronto, ali s tistim veseljem, kakor prej, sedaj ne več. Niti do naših žičnih ovir se ne morejo pribli-žati. Tem hujša pa je njihova artilerija, da s srdi-tim ognjem zakrije onemoglost svoje pehote. Vsak dan pade pred nami do 300 sovražnih izstrelkov raz-ličnega kalibra. S posebno ljutostjo strelja verolom-niki na lepo kapelo, katero so to zimo postavili. A Marija jo varuje, da jo ne poruši sovražna granata. V to kapelo hodimo k spovedi in k sv. obhajilu. — Bralcem „Slovenskega Gospodarja“, Šentvidčanom in vsem slovenskim Haložanom iskrene pozdrave!

Na koroških sneženih planinah.

Z italij.-koroške meje se nam piše dne 10. malega travna 1916:

Moj bojni stan se nahaja čez 2000 m visoko,

na še z debelim snegom pokritih skalah, kjer imam službo opazovalca.

Ta nova moja služba je zame nekaj posebne-ga. Opravljati jo mora le kaka zvitca butica. Ali zame je to zares veliko veselje, opazovati te po-lentarske črne sence, ki se plazijo po skalovju, ka-kor gadje, ki prežijo na vsako sled, kje bi se dalo Avstrijem kaj škodovati.

Ali te izdajalske grdune moje oko takoj najde, čeravno se po mačje potuknejo in hočejo priplaziti v naše obližje. Če jih opazim, kar »halo!« po te-lefonski žici in že zagromi naš »Janža« top — in jo polentarji se vale navzdol v pogubni prepad.

Mnogo so se trudile te izdajalske laške poša-sti. Skušali so na vse načine, z vsemi pripravi-mi in še celo tudi s smrtdljivimi bombami, si napra-viti pot v lepo Koroško, še bolj pa so se mu sline cedile po zeleni Štajerski, ali vse je bilo zaman. Mi slovenski topničarji smo mu podpisali in mu podelili pobegli list in smo ga zapečatali s trdimi jeklenimi granatami, tako da ne bo več po druze-ga k nam hodil. Po domače se to pravi, da smo ga dobro namlatili. Polentar je moral zapustiti več svojih kacijih zaleg. Jaz pa skrbno opazuj m, da mi nobeden Lah ne pride v obližje in tudi nobe-nemu ne prizanašam. Godi se meni kot mojim tovarišem dobro, čeravno je še zima in debel sneg, vendar nas včasih solnce obišče ter razveseli s svo-jimi zlatimi žarki. Imam pa tudi upanje, da nam kmalu zasije žarek miru. Mi bomo trdno stali do zadnjega na bojišču na belih sneženih visočinah, mogoče tudi na njih enkrat vstanemo in se povr-nemo k nebeški trumi.

Iskrene pozdrave! Jakob Mlinar, opazovalni podčastnik; Ignac Franc, korporal iz Ptuja; Rud. Greif, predmojster iz Gornjega Dupleka; Franc Ba-gar, vojaški sel od Sv. Jurija ob Ščavnici; Franc Breznik od Sv. Ane na Krembergu; Andrej Šepe-tauc iz Spielfelda nad Mariborom; Anton Vivod iz Slov. Gradca in Franc Ivanuš iz Ptuja.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču je razmeroma mir. Iz notra-njosti se javlja, da so vpoklicani v Rusiji zopet novi letniki pod orožje.

Rusija pred važnimi dogodki.

Iz Kodaža se poroča: Odbori ruskih vojnih industrijalcev so izdali poziv na delavstvo, v kate-rem opozarjajo na potrebo skrčenja brezdelnih praz-nikov, ker stoji Rusija pred važnimi in odločilnimi dogodki.

Slovenski ulanec v Voliniji.

Vojak-ulanec Josip Juger od 5. ulan-skega polka (polkovni štab) vojna pošta 57, piše dne 2. aprila svojim starišem v Borech pri Sv. Križu na Murskem polju:

Najprisrčnejša zahvala za poslano. Najbolj me je razveselil tobak, ker ga letos manj dobivamo ko-lani. Tu ne dobimo drugega ko cigare, a še te so silno drage, kakor je sploh pri teh židih vse dra-go; tako n. pr. stane 1 kg sladkorja 1-60 K, 1 liter petroleja 1-60 K, 1 pol litra ruma 5 K itd. Veseli-me, da še vendar najdete toliko časa, da pošljete svojemu sinu v 1200 km oddaljeno Volinijo, kar rabi in še mu povrh tako pogosto pišete. Dragi sestrici! Vajune kartice citam vedno z največjim veseljem in vsikdar se mi zdi, ko prebiram novice, ki mi jih redno sporočate, da sem v krogu doma-čih. Saj tu nimam nikogar, s katerim bi se lahko razgovarjal v mili materinščini.

Vprašate, kako se mi godi in kaj delam. Imam še precej dobro. Vreme je krasno-spomla-dansko. Hrana je zadostna in dobra. Tuintam pride tudi pečenka na mizo. V takem izobilju se-veda ne živimo več ko lansko jesen, ko smo Ruse tirali iz Galicije in Volinije. Takrat je bila pečenka naša vsakdanja jed. Pri svojem begu namreč Rusi niso imeli niti toliko časa, da bi mogli vzeti vse s seboj ali vsaj uničiti. Cele kope svinj in perut-nine so se podile in potikale po polju. Mi jih se-veda nismo gledali, temveč pridno lovili in klali. Meso smo pojedli, mast pa si shranili v sodčke. Še sedaj nam pride prav. Ker je ljudstvo večino-ma pobegnilo z Rusi, bomo morali poljsko delo opraviti mi kakor že lansko jesen. Velikanska po-lja moramo zasaditi s krompirjem, posejati z ov-sem in drugimi poljskimi pridelki. Vse delo se bo

vršilo s stroji. Tu se bomo učili umno kmetovati. Dozdaj sem opravljal razna dela pri štabu. Oskrbnoval sem konja, nosil povelja v in iz fronte, stregel nekaj časa kadetu, nadomestoval celo tovariša v službi natakarija v častniški kazini. Pomislite! Zjutraj sem napravil vse potrebno v hlevu opoldne in zvečer pa sem stregel visokim častnikom pri mizi. Imenitno kaj ne! Ko so tovariši odšli na dopust ali je kdo zbolel, sem opravljal vedno več služb. Zadnje mesce opravljam službo postiljona. Vozim z dvema kljusefoma. Ušla mi torej ne bota. Najraje vozim pakete, ker znam, da dobim tudi jaz en del. Jestvine si namreč delimo prav po bratovsko med seboj. Med nami vlada popolna edinost, saj nas čaka vse ista usoda. Vemo, da sloga jači, nesloga tlači. Pri grmenju topov utihnejo verski, narodni in stanovski prepiri. Vsi smo bratje. Avstrijci z dušo in telom, ki se borimo za svobodo in mogočno Avstrijo, zgrajeno na podlagi pravičnosti in enakosti. Bog daj, da bi ne prelivali za tako sveto in pravično stvar zastoni krvi, da bi ne pozabili nikdar na nauke, ki nas jih je naučila vojska, da je le v slogi moč, da le z združenimi močmi lahko dosežemo prerojenje naše ljube domovine Avstrije!

Sedaj pa še nekaj o zanimivem življenju tukajšnjih pravovernih judov. Imenujejo se pravoverni, ker se vedno zelo strogo izpolnjujejo Mojze-sovo postavo. V petek ob solčnem zatonu začnejo praznovati soboto — njihov praznik ali bolje Gospodov dan. Takrat po možnosti prižgejo svečo. Že v petek si nakuhajo jedi za cel prihodnji dan. Zvečer zazidajo peč ter jo še le v soboto zvečer odprejo. Čeravno so zidje izredno lakomni in pohlepni, vendar ne delajo in ne prodajajo v soboto ničesar, če pa kaj prodajo, potem denarja ne vzamejo v roko, temveč jim ga mora kupec kam položiti, da za drugi dan s tem večjo slastjo pobe-rejo. Svinjetine ne jedo, pač pa govedino, ki je od kristjana nočejo vzeti. Bog ne daj, da bi se kdo dotaknil njihove posode. Pravijo, da je tref (greh) in raje posodo zavrežejo, ko pa bi iz nje jedli. Parkrat sem bil v njihovem templju. Ženske ne smejo v tempelj. Lani dne 28. septembra so obhajali svojo 5677. novo leto.

Vsako nedeljo smo pri sv. maši v znova posvečeni pravoslavni cerkvi. Kino nam nudi razvedrilo, vojaško kopališče pa nam krepi telo. V vseh ozirih je poskrbljeno za nas. Najslovesnejši trenotek je bil, ko nas je obiskal naš presvitli prestolonaslednik in je najhrabrejšim pripel na prsi zaslužene svetinje.

Okoliško hribovje obstoji iz krasnega apnenca in krede, ki pa se le malo izrabljata. Tu ležijo zakladi pod in nad zemljo, treba jih je le izkopati in porabiti. Upamo, da ti bogati kraji ne pridejo več pod rusko nazadnjaško gospodstvo. Tega ne želimo mi, ki smo za nje prelivali kri in ne tukajšnje poljsko in češko prebivalstvo.

Želim Vam veselo Vstajenje in sicer h globokemu verskemu, umnejšemu gospodarskemu in srečnejšemu narodnemu življenju! Ravnotako želim zopetno in lepše vstajenje tem porušeni in razstreljenim krajem, posebno še našim slovenskim primorskim pokrajinam. Naj bi vstala iz razvalin srečna naša ožja in širša domovina! Pozdrave!

Naši dragonci ob Dnjestrju.

Z gališkega bojišča se nam piše:

Borimo se in smo v vojni že od začetka, hvala Bogu, še vedno vsi zdravi in veseli. Dragonec Ant. Činžar je kuhar še iz vojašnice in se z vso pravico imenuje „najstarejši kuhar celega polka.“ Dragonec Ivan Rubinič je njegov „prilobnik“ tudi že od začetka. Desetnik Joško Hočevar je mesar in oskrbuje cel eskadron z mesom itd. Doma smo: prvi iz Štajerske, drugi iz Primorske in tretji iz Kranjske. Tudi odlikovani smo že vsi trije. Nahajamo se večidel na ruskem bojišču, a obiskali smo tudi, čeravno le za kratek čas, italijansko bojišče. Sedaj pa zopet stojimo v črti ob Dnjestrju.

Vesna je tu, solnce obseva in suši močvirja in pota so od dne do dne boljše. Na naši bojni črti ni razen manjših bojov nič posebnega, vendar napeto opazujemo skoro poslednji dan zanimiv boj naših in sovražnih aeroplanov, ki krožijo nad nami. — Naš „Luka“ (tako imenujemo top v našem obližju) rad zagrmí ob takih prilikah in marsikateri sovražni letalec naredi „obrat“ Činžar skače s kuhalnico okrog, kakor bi hotel vse pobiti. Rubinič ga opazuje izpod strehe. Hočevar ga pa zasleduje skozi svoj veliki daljnogled. Če razpočijo zlokobni šrapneli preniško, ali predaleč, tedaj zavpije Hočevar z močnim svojim glasom: „Hej, Luka! Ne boj se ga! Malo dalj in že je naš!“ Seveda stori Luka zmirom svojo dolžnost in največkrat prežene sovražne ptice.

Pričakujemo napeto nadaljnih velikih dogodkov tukaj. Srčen pozdrav!

Francosko bojišče.

Nemci so pri Verdunu dne 22. aprila na zapadni strani Moze zavzeli zopet nekaj sovražnih jarkov. Boj za Verdun se nadaljuje z vso srditostjo. Ob fronti, ki jo držijo Angleži, so Nemci na belgijskih tleh pri Ypernu zasedli okrog 600 metrov sovražne postojanke ter ujeli čez 1000 mož. Nemški vojni poročevalci pišejo, da je za Nemce glavni cilj verdunskih bojov, da zrahljajo in zdrobijo francosko vojno moč in da zavzetje Verduna ni glavni namen.

Borba za Verdun.

Borba za Verdun se nadaljuje. Nemška artilerija siplje neprestano granate iz najtežjih topov na verdunske utrde, mesto samo je popolnoma porušeno. Francozi pričakujejo v najkrajšem času splošnega navalna nemške armade na Verdun. Nemci kakor tudi Francozi spravljajo pred Verdun nove velikanske topove. V Parizu so si glede usode Verduna v velikih skrbih, zlasti ker so spravili Nemci pred Verdun v zadnjem tednu 80 novih velikanskih topov. — Francoske izgube pred Verdunom znašajo dosedaj okrog 180.000 mož.

Ruske čete na Francoskem.

Rusija je poslala na Francosko 6000 mož, ki so se v Marzeju izkrcali. Vsled tega vlada zdaj na Francoskem veliko navdušenje za Rusijo. Rusi so poslali samo izbrane čete. Očividno je, da 6000 vojakov Francije ne bo rešilo in da ima ta pošiljatev le bojni namen, da dvigne razpoloženje na Francoskem. Obenem je migljaj za Angleže, naj tudi oni pošljejo več moštva na francosko bojišče.

Kje so Angleži?

Francozi, kojih čete se morajo z velikimi izgubami boriti pri Verdunu, so zelo nevoljni, da jim Angleži pomagajo razmerno le z majhnim številom vojaštva. Angleži pustijo druge krvave. Ugledni francoski politik Clemenceau piše: Ker so sedaj dospele ruske čete v Francijo na pomoč, je čas, da vojni minister naše 17 let stare vojske odpokliče s fronte, sicer je bodočnost Francije v nevarnosti. Clemenceau končuje z vprašanjem: Kje ostajajo Angleži? — Da Francozi neprestano pikajo Angleže, je že učinkovalo. Angleži so prevzeli 2 km fronte od Francozov.

Pomorska bitka ob belgijski obali.

Dne 24. aprila zjutraj je priplulo pred zahodno belgijsko obal večje število angleških vojnih ladi in sicer monitorjev, torpednih rušilcev in drugih ladij, ki so iskale mine in označevale prostore za obstreljevanje nemških postojank. Trije nemški torpedni čolni so napravili opetovane napade na angleške vojne ladje in jih prisilili, da so morale odpluti. Kljub hudemu obstreljevanju ni bil poškodovan noben nemški torpedni čoln.

Turška bojišča.

Turke je zadel na Kavkazu hud udarec. Dne 19. aprila so se Rusi polastili važne turške trdnjave Trapecunt ob maloazijski obali Črnega morja. Napad na Trapecunt se je izvršil s sulega in z morja obenem. Rusi so nameravali po zavzetju trdnjave Trapecunt prodirati ob morski obali še dalje proti jugu, a kakor pravi turško poročilo, je bilo rusko prodiranje ustavljeno. Dalje proti izhodu se na južni strani jezera Van pri mestu Bitlis vrše večji boji, v katerih so bili Rusi glasom turških poročil zadnji čas zopet večkrat občutno tepeni.

V Mezopotamiji so ob reki Tigris Turki v bitkah dne 20. in 22. aprila natepli Angleže, kateri so izgubili v teh dveh bitkah čez 5000 mož. Trdnjava Kut-el-Amara še vedno kljubuje turškim oblegovalcem. Pri svoji armadi v Mezopotamiji je dne 19. aprila umrl na pegastem legarju vojskovodja Gole-paša.

Padeč Trapecunta.

Dočim Rusi na ostalem Kavkazu ne morejo uspešno prodirati v turško ozemlje, se jim je ob obali Črnega morja posrečilo, da so prodrli že 180—200 km daleč v Turčijo. Trapecunt je eno najvažnejših turških pristanišč ob Črnem morju. Rusom je bilo prodiranje posebno olajšano, ker vodi proti Trapecuntu več dobrih cest in ker armado na suhem lahko podpira tudi ruska mornarica. Znano pa tudi je, da je ruska armada v tem ozemlju napram turški v veliki premoči.

Gole-paša umrl.

Dne 19. aprila je umrl v glavnem stanu mezopotamske turške armade njen poveljnik, 73letni nemški general-maršal Gole-paša na pegastem legarju. Gole-paša je že pred leti preuredil turško armado po nemškem vzoru. Ko je tudi Turčija stopila v vojni vrstinec, je Gole-paša prevzel poveljstvo turških čet v Mezopotamiji, kjer se zadnji čas bijejo vroči boji za Kut-el-Amara. Pri svojem odhodu v Mezopotamijo je, kakor preroško, rekel: Težko da se bom vrnil iz Mezopotamije. V tako visoki starosti se enake podnebne spremembe plačujejo zelo drago, toda sveta dolžnost me kliče. — Zalovanje po Gole-paši na Turškem je splošno in globoko.

Slovenske žrtve za domovino.

— Jurij Fekner. V Braslovčah je dne 16. aprila na dopustu umrl za nasledki rane, ki jo je dobil na južnem bojišču, skrben mož Jurij Fekner. Bodi mu domača zemljica lahka!

— Anton Ivanšek, Anton Polovič, Franc Furlan, Janez Sluga. Iz Dobove pri Brezicah se nam poroča: Došla so uradna naznanila, da so darovali življenje za domovino vojaki: Anton Ivanšek, padel pri Ravaruski 26. avgusta 1914, Anton Polovič, četovodja, umrl ob Soči 28. oktobra 1915, Franc Furlan pri Gorici 26. oktobra 1915, Janez Sluga pri Belgradu 28. oktobra 1915, sin cerkvenega ključarja podružnice na Mostecu. V naši župniji je že dvanajst pobožnih mater Rahel, katere obokujejo svoje sinove-vojake s tolažbo, da vživajo plačilo v večni domovini.

— Ignac Kardinar. Ljutomer: Kakor poročajo bojni tovariši, je padel na Doberdobski planoti na praznik Vseh Svetnikov 1915, popoldne ob dveh, mladenič Ignac Kardinar. Granata mu je odtrgala glavo. Padli je bil rojen leta 1893 na Gornjem Krapju iz znane, dobre in občespoštovane kmečke hiše. Bil je veren, miroljuben in pošten mladenič. Ljubil ga je vsak, kdor ga je poznal; sovražnika gotovo ni imel nobenega. Hud udarec je to za blage stariše, se stre in brata-vojaka. A Bog naj tolaži vse v tej žalosti, saj je bil njihov Ignac pripravljen na smrt. Predno je šel na bojišče, je še ganljivo prosil svoje domače odpustčanja in se od njih lepo poslovil. Med drugim je pisal: „Danes, to je dne 19. 7., bomo imeli sv. spoved, jutri pa sv. obhajilo. Zelo sem bil vesel, ko sem slišal to povelje, da se bomo še poprej spravili z Bogom. Bili so pa prav žalostni slučaji ta dan. So tudi taki vmes, da niti sedaj niso hoteli k spovedi, dasiravno so imeli priložnost. Kako ne bi Bog kaznoval nevernega ljudstva, ker se še v teh rešnih časih ne spreobrne. Z Bogom ostanite, molite za me! Spominjajte se me pri sv. maši, ker to dosti pomaga. Šel bom z božjo pomočjo, nič ne žalujte. Če bo tudi mene zadela smrt, kakor mnoge druge, bom tudi jaz moral močiti tujo zemljo s svojo krvjo.“ In to se je žalibog zgodilo. Upal je vedno, da še kedaj vidi svoje drage domače. A božja previdnost je drugače odločila. Počivaj v miru, dragi Ignac!

— Ludovik Ranner in Anton Ledenik. Kamnica pri Mariboru: Ludovik Ranner, 20 let star, pri 47. pešpolku je bil dne 3. julija 1915 zadet od šrapnela in pri priči mrtev. Počiva na Doberdobski planoti. Anton Ledenik, 20 let star, pri pešpolku 47, se je vojskoval od začetka proti Lahom in je bil dne 22. novembra 1915 težko ranjen od granate v desno koleno. Rana je bila tako huda, da je izdihnil svojo dušo v bolnišnici na Gorjanskem pri Sežani dne 4. februarja 1916. Oba sta bila cerkvena pevca. Naj počivata v miru! Oba krije slovenska zemlja.

— Štefan Stojšek. Sv. Florijan ob Boču: Med junake prištevamo tudi rojaka-vojaka Štefana Stojška iz Stojnega sela 64, ki je dne 19. marca letos umrl v epidemični bolnišnici v Ljubljani.

Razne novice.

* Zapiranje duhovnikov na Koroškem. Najvišje armadno poveljstvo na Koroškem v posebnem oklicu svari javnost, da ne sumnihi duhovskega stanu, in prefí z ostrimi in strogimi kaznimi. V tem oklicu se glasi: Iz raznih krogov se je poročalo vrhovnemu poveljstvu na Koroškem o govoricah, ki jih glede na aretacije duhovnikov širijo očividno z zlobne strani z najbolj pustolovskimi kombinacijami. — Pribijem: V ožjem vojnem ozemlju so poklicana poveljstva in oblasti dolžne, da najhitreje nastopijo proti vsem pojavom, ki bi na kakoršenkoli način škodovali vojni moči države. Izključeno je navadno, da bi se čakalo toliko časa, dokler se pojasni kaka krivda; večkrat se morajo že ob začetku poizvedb izvesti aretacije z ozirom na nevarnost dogovorov ali bega. Skoraj redno se pa takoj v javnosti govori o vo-

hunstvu, ne da bi se to dokazalo ali da bi sploh šlo za vojninstvo. Proti prijetim duhovnikom se je uvedlo vojno-sodno postopanje le zaradi motenja javnega miru; dokler se ne konča, se ne sme izreči nobena končna sodba. V celoti so bili obtoženi trije duhovniki, manjšina, ki se izgubi nasproti skupnosti duhovskega stanu, ki si je pridobil ravno v sedanji vojski največje zasluge za domovino in za cesarju zvesto prebivalstvo. Duhovščina se je posvetila v prvi vrsti v službo-vojne preskrbe, delovala je požrtvovalno v bolnišnicah in povsod okrepila domoljubno mišljenje. Ne glede na narodnost so tekmovali duhovniki do v najsprednejše črte, da vzbude in ohranijo vse plemenite čednosti ljubezni do domovine, srčnost in zatajevanje v sreih zaupanega jim prebivalstva. Kot krvava priča naj se navede le župnik Jož. Fabjan iz Sv. Lucije, ki v najhujšem bojnem vrvenju ni zapustil svoje občine in ki je umrl junaške smrti po italijanski granati. Zgodovina dežela in države med svetovno vojsko bo navajala veliko sijajnih zgledov plemenitih duhovnikov, ki so zdaj znani le še malemu krogu. Hujškači in žlobudre vseh stanov in smeri se svare, ker se bo vsako neresnično pripovedovanje o „izdajalstvu duhovnikov“ in podobno kot širjenje vznemirujočih govoric po postavi nad razširjevalci strogo kaznovalo.

Se jih ni zmanjkalo. Iz Gorice se nam piše: O. Gabrijel Bajc, kapucinski vikar v Celovcu se je javil prostovoljno za pomoč v Gorico. Prošnji se je ugodilo, in ta post je že reustrašeno pomagal o. Janezu pri napornem velikonočnem izpovedovanju. Imel je celo postne pridige vzlic treskanju sovražnih granat, ob obilni udeležbi slovenskih Goricanov. Se jih ni zmanjkalo pogumnih duhovnikov in jih ne bo.

* **Mladost, glasilo slovenskih Orlov.** Zopei je izšla nova številka tega krasnega, na Štajerskem še premalo razširjenega mladinskega lista. Letos obhajajo Orli desetletnico svojega obstanka. Brat Podlesnik piše v „Mladosti“ k temu predmetu: „Če hočemo živeti, moramo nositi v sreih pogum, v mislih pa načrte za delo. Brez teh dveh stvari ne gre delo naprej, se ne more tudi pričeti. Smo sejalci. Verujemo, da bo prišla pomlad in za to imamo pripravljena semena. Upamo pa tudi, da bo dal ljubi Bog toplih, solnčnih žarkov, da bo moglo rasti. Daj, daj, nebeski Gospod, da bi mogli z započetjem uresničenja teh načrtov obhajati desetletnico tiste organizacije, ki si je prizadevala mnogo, vzgojiti iz slovenskih mladencev Tebi dopadljive ljudi. Na zdar!“

Odlikovanje. Nas štajerski rojak nadporočnik 37 južnodalmatinskega domobr. polka, Drago Kocmut od Sv. Jurja ob Ščavnici je dobil radi svojega izvrstnega službovanja pred sovražnikom »Signum laudis«.

Vpoklic 18letnih. Mladenci letnika 1898, ki so pri zadnjih naborih bili spoznani za sposobne, morajo, kakor se nam poroča oditi v vojaško službo že dne 11. maja, na Ogrskem pa 29. maja.

* **Prebiranja letnikov 1897—1866.** Kakor znano, se bodo vršila prebiranja letnikov 1897—1866 v času od 22. maja do 29. julija 1916. Od prebiranja so izvzeti: 1. Osebe, ki že sedaj pripadajo kot črnovojniški zavezanci k aktivni vojaški zvezi. 2. Zdravniki. 3. Vojaški gažisti v pokoju. 4. Invalidi. 5. Osebe, ki so bile po 31. marcu 1916 potom superarbitracije izpuščene iz vojaške službe. 6. Osebe, ki očitno niso sposobne za črnovojniško službo z orožjem, to je osebe, katerim manjka ena noga ali roka, ki so popolnoma slepi, gluhi, bebeli ter sodnijsko označeni blazni. 7. Osebe, ki so že izbrisane iz seznama nabornikov ali osebe, ki so dobile pozneje certifikat, da so oproščene od vsake črnovojniške službe. Oznaka v certifikatu: „Nesposoben za vsako črnovojniško službo“ ne zadostuje in ne oprošča dotičnega od prebiranja. 8. Osebe, ki so še sedaj veljavno oproščene od črnovojniške službe. 9. Od letnikov 1867 in 1866 osebe, ki kot prostovoljci opravljajo vojaško službo. Božjastne osebe morajo priti k prebiranju, dokazilo o njihovi bolezni se mora predložiti najpozneje do dneva prebiranja. Črnovojniški naborni zavezanci letnikov 1897—1866 se morajo zgledati najpozneje do 5. maja pri županstvu, kjer prebivajo in se morajo izkazati z domovnico, krstnim listom, delavskimi bukvicami ali s črnovojniško izkaznico o zadnjem prebiranju.

Tudi čebelarji dobijo dopuste. Poljedelsko ministrstvo je na prošnjo splošne zveze avstrijskih čebelarjev odgovorilo, da imajo tudi čebelarji, ako tudi nimajo svojega lastnega posestva, pravico do dopusta v svrhu nujnih opravil v čebelnjaku. Čebelarji naj kratkoma pri raportu pri svoji stotnji ali oddelku prosijo za dopust.

Pogrešani se oglašajo. Iz celjske okolice nam pišejo: 13 mescev je poteklo, od kar smo sprejeli zadnjo dopisnico od brata oziroma strica Ignacija Roja iz celjske okolice. Prištevali smo ga že med padle in sedaj se oglašja iz ruskega ujetništva z naslednjo dopisnico: Prav srčne pozdrave vam pošiljam iz daljne Rusije. Dal Bog, da bi Vas ta karta še vse skupaj zdrave in vesele doma našla. Sedaj sem enkrat prišel do kraja, da

Vam lahko pišem. Tukaj je strašno huda zima, a o spomladi se niti diha ni. Če dobite to karto, odpisite mi, da bom vedel kako je kaj pri Vas v ljubi domačiji. Ali ste še vsi doma živi in zdravi? Se enkrat Vas srčno pozdravlja Vaš Ignac.

* **Na bratovem grobu padel.** Püčko Stefan iz Bratonec v Prekmurju piše „Novinam“ z ruskega bojišča: „Dne 23. marca je imel naš oddelek hud boj, katerega sta se udeležila tudi dva brata, ki sta se izredno ljubila. Eden izmed teh je padel v boju. In drugi brat je grozno žaloval ter se kar nič ni mogel potolažiti. Kupil si je dve sveči in ju prižgal ter se tako z gorečima svečama napotil molit na bratov grob. Stotnik ga je svaril, ker so ruske kroglice silno gosto frčale. A brat se ni oziral na nevarnost, ampak je šel na grob in pobožno molil za brata. Kroglice se niso ozirale na bratovsko ljubezen in ena ga je k smrti zadela. Mrtev se je zvrnil blagi mladenič na bratov grob. Tako sta se združila brata na tem in onem svetu.“

* **Hujskarije zoper kmeta.** Po mestih in industrijskih krajih smatrajo se vedno nekaterniki kmeta kot krivca sedanje draginje. Največjo hujskarijo vodi listi, čegar lastniki in prijatelji so si daleč proč od fronte v vojskem času zaslužili milijone in milijone. Ti ljudje bi radi s tem, da zvrčajo krivdo sedanje draginje na kmeta, odvrnili ljudsko nevoľjo, ki se obrača proti njim, od sebe. Proti taki hujskariji morajo kmetje skupno nastopiti. Ubogega kmeta bi radi do kože odrli, ako n. pr. samo liter mleka za 2 vinarja dražje proda. Na Dunaju pa n. pr. računajo bogati židovski trgovci oves za konje na dirki 236 K met. stot.

* **Pomanjkanje blaga za čevlje in obleko.** Ako bo vojska trajala še dalje, bomo zelo čutili pomanjkanje usnja, podplatov in blaga za obleko. Tovarne v Avstro-Ogrski izdelujejo komaj toliko blaga, da se zadosti potrebam vojaštva. Stare zaloge pa tudi niso več posebno močne. Pripravljeni se moramo torej že sedaj na ti dve težavi. Pazimo na čevlje, dajmo jih sproti popraviti, obkovati jih z žebli, da dalje držijo, stare čevlje ne zametujemo, ampak jih lepo shranjujmo za popravila. Ravno tako moramo skrbno ravnati tudi z obleko in perilom. Ako ne bo skoro konca vojske, pridejo še hujši časi. Bodimo torej dobro pripravljeni!

* **Varujte polja!** V bližini mest razni gosposki izletniki radi poškodujejo poljske pridelke s tem, da jih ruvajo, trgajo ali pa po nepotrebnem hodijo po obsejanih njivah itd. Tako ravnanje je strogo prepovedano. Občine, žandarmerija in stražniki, kakor tudi vsak posameznik ima pravico, da take ljudi naznači, da se jih strogo kaznuje.

* **Zavarovanje zoper točo!** Po deželi hodijo sedaj agenti, ki nagovarjajo posestnike in posestnice, naj zavarujejo svoje letošnje pridelke zoper škodo po toči. Svetujemo našim ljudem, da so pri sklepanju takih pogodb skrajno previdni. Predno kaj podpišejo, naj povprašajo za svet kakega izobraženega moža, n. pr.: župana, duhovnika ali učitelja.

* **Zavarovanje zoper ogenj.** Svoja poslopja imajo mnogi preniško zavarovana. Ako poslopje pogori, dobi lastnik navadno tako nizko odškodnino, da mu je nemogoče za tisti denar postaviti si novo stavbo. Sedaj, ko je vse tako silno poskočilo v ceni, stane nova hiša, ki bi jo pred vojsko lahko zgradil za 10.000 K — 20.000 K ali še celo več. Nekatere vrste gradiva, n. pr. opeke pa sploh ne bo dobiti. Posestniki, pregledajte svoje zavarovalniške pogodbe in jih primerno prenovite z zavarovalnico.

* **Škodljivi upliv svetlobe na mleko.** V mlekarstvu je znano važno pravilo, da mora prodajalec mleko kolikor mogoče skrivati pred svetlobo, če se ne bo izpostavil nevarnosti, da proda manjvredno blago. K sreči tanevarnost ni prevelika, zakaj večinoma se spravljajo mleko v zaprtih pločevinastih posodah. Za one pa, ki spravljajo mleko v steklenicah, je stvar gotovo pomembna. Posebno mleko za dojenčke se rado oddaja v steklenicah, ki so navadno iz bele, prozorne steklovine in so torej za modre in vijoličaste žarke jako dostopne. Kolikokrat se v mestih vidi, da se take steklenice na vozu, na katerem se mleko prevaža, polagajo celo najvišje. Morda nevede se tako mleko vendarle kvari. Zakaj posebno v jasnih in solnčnih dneh povzroča solnčna svetloba razkrajanje maščobe v mleku. Lahko je torej mogoče, da pod takimi pogoji dobe otroci nekoliko skvarjeno mleko, ki povzroča črevesne bolezni. Na vsak način še doslej ni dokazano, da bi tako mleko ne bilo otroškemu zdravju kvarno. Če tudi mati s poskušanjem tako precej razkrojeno mleko takoj spozna, se vendar dostikrat taka sprememba pri kratkem ali bolj slabem uplivu svetlobe ne da takoj spoznati, na občutljivi otroški organizem dojenčev pa hitro upliva. Zato je v interesu in proizvajalcev in kupovalcev, kolikor mogoče obraniti mleko pred uplivom modrih in vijoličastih svetlobnih žarkov, kar se v slučaju rabe steklenic iz ruščice, zelene ali črne steklovine doseže. Ker pa mleko v temnih steklenicah ne napravlja posebne okusnega utisa, je dobro rabiti za bele steklenice prevlake iz papirja v gori navedenih barvah.

* **Pomanjkanje sladkorja.** Iz Haloz se nam piše: Trgovci v ptujem okraju ne dobe sladkorja in vsled tega je prebivalstvo primorano iti po sladko po več ur daleč v Ptuj. S tem se seveda izgubi zlati čas. Prizadejte oblasti se prosijo, da posebno sedaj na to pazijo, da dobe trgovci na deželi dovolj blaga,

da prebivalstvo lahko v bližini nabavi vse potrebne stvari, kar je posebne važnosti. Z hojo v oddaljeni Ptuj se izgubi po cel dan, a doma bi se lahko veliko opravilo, kar bi ne bilo samo prebivalstvu v naspek, temveč tudi celi državi. Vaditi se moramo sedaj tudi z varčevanjem časa! To je velikanskega pomena. Čevlji so dragi, usnja ni dobiti. To dovolj jasno govori, da je velike važnosti, ako ima trgovci na deželi dovolj blaga za svoje domače odjemalce.

Živinski sejmi v Ptuj in Mariboru. Kakor v Mariboru, tako se tudi v Ptuj živinski sejmi zopet dovoljeni.

Koliko vržejo kokoši? O tem piše ameriški list: Leta 1896 so izkopal v ameriških rudnikih za 72.000.000 dolarjev srebra in za 46.610.000 dol. zlata. Tistega leta je znašala vrednost ovac v Ameriki 65.167.725 dolarjev, volne so nastrigli za 38.146.450 dolarjev. Istega leta pa so nanesle kokoši po celi Ameriki 660.000.000 jajc, ki so bila vredna pa najmanj 150.000.000 dolarjev; poleg tega so prodali za okrog 125.000.000 dolarjev perutnine. Torej bi bili lahko še pokupili z denarjem, ki ga je vrgla kurjereja, vse zlato, srebro, ovce in volno tistega leta. To kaže, kakoga pomena je kurjereja za dežele in za posameznika. Zlata in srebra bo čedalje manj, kurjereja pa napreduje in redi hišo. — Tako ameriški list. In mi? Pri nas pa ni povsod pravega umevanja za negovanje perutninstva. Zdaj bi se morali za to vprašanje še bolj pobrigati, ker bo čedalje manj goved. Paša in krma sedaj že prav lepo raste. Treba bo pa seči gospodinjam tudi po umetnih krmilih. Kdor ne vaga, nima blaga, so rekli včasih.

Pomirajte hrošče. Osrednja družba za živinska krmila na Dunaju naznanja po listih, da bo plačevala 1 kg suhih rjavih hroščev po 1 K. Hrošči so baje izborna krmilo za svinje in kokoši. Hrošči se naj poberejo in na vročih krajih, n. pr. v posebnih posodah, v pečeh posušijo. Naslov za omenjeno družbo je: »Futtermittel-Zentrale, Dunaj I.«

Ne koljite koz. Štajersko cesarsko namestništvo razglašja, da je treba po možnosti omejiti v sedanjem času, ko povsod primanjkuje mleka, klanje mladih koz-mlekaric, ki dajejo zlasti revnejšim prebivalcem goratih krajev mleko in sir.

* **Najvišje cene za sirovo maslo odpravljene.** Štajersko cesarsko namestništvo je sedaj razveljavilo naredbo z dne 5. decembra 1915, s katero so bile določene najvišje cene za sirovo maslo, takozvano enotno „Štajersko maslo“ ter določbo, da se je smelo izvažati sirovo maslo izven Štajerske le s posebnim tozadevnim dovoljenjem. Čeprav torej ni sedaj najvišjih cen za sirovo maslo, ostanejo v veljavi takozvane primerne cene za sirovo maslo, katere izdajajo okrajne oblasti in katerih se morajo držati prodajalci in kurpvalci, da ne zapadejo kaznim zoper drženje.

Nov poletni čas. Štajersko cesarsko namestništvo razglašja: Da se po možnosti varčuje s gradivom za razsvetljavo in kurivo, da upeljan s 1. majnikom 1916 nov poletni čas za Avstrijo in za vse ozemlje, ki se nahaja pod avstrijsko upravo. Poletni čas se bo pričel eno uro poprej in sicer se bo pričel 1. maj 1916 dne 30. aprila 1916, ob 11. uri zvečer, 30. september 1916 se bo pa končal eno uro po polnoči. Vse javne ure bodo pomaknili v noči od 30. aprila na 1. majnik za eno uro naprej. Prebivalstvo se opozarja, da spremeni temu primerno tudi svoje zasebne ure, da ne bo trpelo škode zaradi morebitne zamude sodnijskih obravnav, vlakov, šol itd.

Moka v božjem grobu. Brnski listi poročajo: V Tišnovski farni cerkvi so odprli postransko kapelico, v kateri se vsako leto nahaja božji grob. V kapelici so našli v veliko začudenje in presenečenje lepo skladišče — bele moke. Nekaj dečkov je takoj pohitel k orožnikom, ki so začeli seveda zadevo preiskavati. Čegava je moka, se ni moglo dognati.

Dopisi.

* **Maribor.** V tukajšnjih vojaških bolnišnicah so ob velikonočnih praznikih razdeljevali ranjenim in bolnim vojakom raznovrstna darila in sicer: pogache, pisanke, cigarete in smodke itd. Kakor nam poroča hvaležni ranjenec, je gospa Thalerjeva, soproga župana v St. Ilju v Slov. gor., darovala za ranjence v bolnišnici samostana usmiljenih sester 100 pisank, 500 cigaret in mnogo drugih daril. Tudi druge gospe z dežele in mesta so mnogo darovale. Hvala pristna!

Hoče—Pohorje. Dne 20. aprila je objel angel smrti 56letnega Petra Visočnik ter poslal v hišo svoje Večnosti. Rajni Peter je že večkrat tožil, da ga v prsih boli, pa je še vedno hodil h kmetom na delo. Tudi zadnji dan je še šel, da bi tako zaslužil ljubi krubek za svoje nedorastle otroke. Ko je prišel na delo, je djal svoje tesarsko orodje proč, se je vsedel in — umrl. Rajnemu Petru ni bila predolga ali preslaba pot vsako nedeljo v cerkev k službi božji in pridigi. Rajnega Petra bodo zelo pogrešali kmetje pri delu. Najbolj pa ga bosta pogrešala doma mala Micika in Tonček. Na miro-

dvor smo položili rajnega Petra v Hočah na Marijin dan, na Veliko soboto. K pogrebu se je pripeljal tudi sin od vojakov. Na svidenje v nebesih!

* **Pesnica.** Zadnje deževje je napravilo pri nas obilo škode. Travniki in njive so pod vodo. Bojimo se, da bodo poljski sadeži, posebno ozimna in jarina, uničeni. Z vinogradov so nalive prinesli na travnike obilo prsti, ki leži ponekod kar po pol metra debelo na travi. Toliko plazov, kot letos, še stari ljudje ne pomnijo. Preveliko deževje škoduje tudi cvetočemu sadnemu drevju, ki je letos obetalo bogato letino. Menda se bo v žalost nas vseh uresničil star slovenski pregovor: „Kar pred Jurjevim cveti, mimo „čajne“ (košare) zleti!“ — Ob izlivu Cirknice v Pesnico so dne 22. aprila našli neznanega moškega utopljenca srednje starosti.

* **St. Ilj v Slov. goricah.** Na Belo nedeljo, dne 30. aprila ob 1/4. uri popoldne priredi naše bralno društvo v Slov. domu predstavo dveh iger: »Krmar pri zvitem rogu« in »Čevljar«. Sodelujejo domači mladeniči in pevski zbor. Čisti dobiček je namenjen za podporo v vojni oslepelih vojakov. Domoljubni šentiljčani pridite! — Tretjo nedeljo po Veliki noči, t. j. dne 14. maja pa priredi Bralno društvo svoj redni občni zbor. — Naša Hranilnica in posojilnica, ki tako vrlo deluje v prid obmejnim Slovencem, pa zboruje v nedeljo dne 7. maja popoldne.

* **St. Ilj v Slov. gor.** Franc Sulcer, hlapec pri Žebotovi obitelji v Selnici, pogosto piše z ruskega ujetništva. K Veliki noči je zopet poslal naslednje pismo: »Sem hvala Bogu zdrav. Pisal sem vam že večkrat, a ni odgovora. Izmed znancev so tukaj sledeči: Pak iz Ceršaka, Reiterer iz Kaniže, Purgaj iz St. Jakoba in Caf od Sv. Jurija. Moj naslov je: F. S., baraka 12, Trojzko taborišče pri Taškentu, Centralna Azija, Rusija.«

* **Spodnji Gasteraj.** Na Veliko soboto, dne 22. aprila je umrla mladenka Alojzija Koser, stara 21 let. Rajna je bila zelo nadarjena, tihega in dostojnega značaja. Že kot 19letna deklica je zgubila svoje stariše in je po njih prevzela obširno kmetijo, katero je z velikim veseljem in z odločno voljo vzorno oskrbovala. Bila je v tem oziru marsikomu lep zgled, kako naj ljubimo naš kmečki stan. Žal, da jo je neizprosna bolezen — jetika položila v prerani grob. Bodi ji zemljica lahka!

* **Pobrežje niže Ptuja.** V vojaški bolnišnici v Celju je umrl v 50. letu svoje starosti Jurij Kostajev, posestnik in tesar v Pobrežju. N. v m. p.!

* **Gornja Poljskava.** Dne 24. aprila je umrl tukajšnji mlinar in posestnik Anton Straser v 50. letu svoje starosti.

* **Slov. Bistrica.** Na zadnji tukajšnji živinski sejem se ni prignalo ne ene glave živine.

* **Marenberg.** Prihodnjo nedeljo, dne 30. aprila, po službi božji predpoldne, mesečni sestanek Dekliške in Mladeniške Zveze pri Sv. Janezu v društveni sobi. Pridite!

* **Sv. Florijan ob Boču.** Že devet mrličev imamo v tem mesecu. Pokopali smo Skrabl Marijo, učenko 2. razreda. Na Velikonočno nedeljo pa, smo zagrebali vrlo ženo, katere mož je pri vojaki in ki zapušča tri mladoletne otroke: Marijo Jerič, p. d. Hofbauer iz Spodnjega Gradišča. Istotako gostilničarja in posestnika g. Karola Drevlak, ki je živel šele pol leta v srečnem zakonu in je podlegel sušici v griu v 41. letu svojega življenja.

* **Celje.** Tovorni vlak, ki odhaja iz Celja proti Velenju ob 2 uri 19 minut popoldne, prevaža tudi osebe v vozovih 3. razreda, toda na postajah v Petrovčah, na Paki in v Pasjem se ne ustavi. Isto tako prevaža tovorni vlak, ki vozi iz Velenja v Celje ob 8 uri 11 minut zvečer, tudi osebe v vozovih 3. razreda.

* **Mozirje.** Prekrasna in veličastna je bila slovesnost, katere se je tukaj priredila ob priliki, ko se je na prijaznem gričku v neposredni bližini trga zasadil sadovnik v spomin našim tako hrabrim vojakom. Prepričani pač smemo biti, da bo ta tako domoljubna prireditev ostala pri tukajšnjih prebivalcih za vse čase v prav živem spominu. Takoj po slovesni sv. maši, katere je bila ob 8. uri zjutraj, so vzeli učenci zastave in krasno okinčana drevesa ter so jih v slovesnem sprevodu nesli skozi trg na določeno mesto. Ker je bilo tudi vreme jako ugodno, se je tega sprevoda udeležilo v prav obilnem številu tudi drugo občinstvo. Ko smo tako prišli na nekoliko vzvišeni griček, kojega lastnik je tukajšnji č. g. župnik, so se drevesa posadila na določena mesta. Po dovršeni saditvi je povzel besedo šolski vodja g. Fr. Praprotnik ter je v daljšem, jako navdušenem govoru razložil veliki pomen te lepe prireditve. Svojim tako junaskim sinovom, je poudarjal govornik, v čast in slavo smo posadili ta drevesa, ter smo jim tako postavili spomenik, ki bo še pozne rodove budil in krepil v ljubni do domovine in do presvitlega vladarja. Vsak pogled na ta drevesa bo vzbujal v nas in naših naslednjih spomin na te junake. In kadar bodo ta drevesa stala pred nami overčena s prekrasnim spomladanskim cvetjem, takrat nas bodo vselej spominjala na tisti zmagoslavni venec, s katerim so le-ti junaki

okrasili sebe, svoj dom in svojega vladarja. In kadar bodo ta drevesa stala pred nami obložena z obilnim božjim blagoslovom, takrat bodo v nas in naših potomci vzbujala spomin hvaležnosti še za veliko večji blagoslov, kojega so nam le-ti junaki priborili — namreč za slavo in mogočnost našega cesarstva, za srečo in blagor narodov, ki v tem cesarstvu prebivajo. Ob enem bodo pa tudi ta drevesa za vse čase v nas in naših poznih potomci vzbujala tisto gorečo ljubezen do domovine in tisto junaško voljo, katere je bila in bo vedno pripravljena za Avstrijo in njenega vladarja žrtvovati premoženje in življenje. Ta danes tukaj tako slovesno posajena drevesa bodo ohranila našim tako hrabrim sinovom za vse čase slavočasten spomin in bodo vedno tudi pravi kinc in kras tukajšnje okolice! Končno pa so učenci zapeli in prednašali več junaških pesmic. Tako smo tedaj proslavili naše tako hrabre junake in uverjeni smo, da spomin na nje pač nikdar izginil ne bo!

* **Brežice.** Č. kr. okrajno glavarstvo nam naznanja: Z ozirom na težavno dobavo neobhodno potrebnih živil in potrebščin, kakor tudi na vedno naraščanje prodajne cene istih, je okrajno glavarstvo osnovalo »aprovizacijski urad (urad za preskrbo živil) č. kr. okrajnega glavarstva v Brežicah.«

* **Dobova.** Umrla je dne 23. aprila kmetica, vdova Ana Cvetkovič, rojena Veble, vzgledna gospodinja, skrbna mati za dobro vzgojo šest svojih otrok, izmed teh je Franc nadsprevednik deželne železnice v Mostaru, Andrej uradnik v Novogradiški, Janez mizar v Clevelandu v Ameriki in Martin četovodja v Cmureku. Pokojna je bila nad 30 let cerkvena pevka, katere je s čistim glasom pri službi božji in pri procesijah povzdigovala pobožnost vernih v čast Bogu in v slavo Marije. Veseli in raduj se pobožna duša v angelskem koru — v raj!

* **Smarje pri Sevnici.** Oglasil se je že večkrat iz italijanskega ujetništva vojak Franc Senica. Dne 20. februarja je pisal dopisnico, na katero so se podpisali trije soujetniki: Franc Koprivšek, Lovrenc Kumer in Pepi Zagoričnik. Njih naslov je: Zona di Guerra, Ospedale de Campo Nr. 232. Italija. To v pojasnilo onim, ki od teh morda niso dobili še nobenega poročila.

* **Zupnijo Sv. Lovrene** na Dravskem polju je dobil č. g. Ivan Zadravec, župnik pri Sv. Boltenu na Kogu.

Posojilnica v Mariboru (Naredni dom)

vs KOGA
276
sprejema prijave za
četrtvo vojno posojilo.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 27. aprila.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 26. aprila.

Uradno se razglašajo:

Rusko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Balkansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Italijansko bojišče.

Na južno-zahodnem robu Doberdobske gorske planote je prišlo vnovič do hudih bojev. Izhodno od Sele se je sovražniku posrečilo udreti v večji frontni širokosti v našo postojanko. Ko je pa nato nameraval nadaljevati napad, so napravile naše čete protinapad, ga zapodile natrid in njegovih starih jarkov ter ga pregnale tudi iz teh v srditem bojnem metezu. Torej so tudi tukaj vse naše prvotne postojanke v naši oblasti. Ujetih je bilo 130 Italijanov. Artilerijski ogenj je na več točkah primorske bojne črte zelo živahen.

Na korošk bojni črti je bilo bojno delovanje slabše.

Na Kolodi Lani so naši težki možnarji nadaljevali ogenj. Delovanje sovražne artilerije je pojenjalo.

Na ozemlju Sugana so izpraznili Italijani vse svoje postojanke med Votoin Ronzegno in so se umaknili v Roncegno. V teh postojankah se je našlo veliko vojnega gradiva.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Nemčija še ni odgovorila.

Nemški kancelar še ni odgovoril na ameriško poslanico. Dne 25. aprila se je dalje časa posvetoval z ameriškim poslanikom in se na to podal z načelnikom mornariškega štaba v glavni vojni stan.

Razburjenost v Ameriki.

Velik del severoameriškega prebivalstva, pred vsem Nemci, je zelo razburjen zaradi Wilsonovega nastopa proti Nemčiji. Prejšnji državni tajnik Bryan, ki je odločen nasprotnik vojske z Nemčijo, je prišel v Vašington, da upliva za mir.

V Ameriki pričakujejo, da bo Nemčija odgovorila proti koncu tega tedna.

Ameriška mornarica mobilizirana.

List „Daily Cronicle“ poroča iz Novega-Jorka: Vse ladjedelnice so za obiskovalce zaprte. Službojujoči mornarji so mobilizirani in se oborožujejo. Izdalo se je povelje, da se mora z oboroževanjem lažij podvzati. Na krovih vseh nemških ladij v ameriških pristaniščih so nastavili civilne uradnike, da vodijo stražo.

Ameriška mornarica.

Ameriški konter-admiral Knight je v ameriški zbornici izjavil, da more ameriška mornarica nastopiti v trenutku le s polovico svojih ladij. Mornarici manjka vsaj 25.000 izvežbanega moštva.

Zakaj je Amerika za vojno.

Da je Amerika nastopila tako ostro proti Nemčiji, se različno razlaga. Nekateri mislijo, da je Wilson hotel pomagati Angliji, kjer se bje borba za splošno vojaško dolžnost. Gotovo je, da je ameriški nastop na razpoloženje za vojno pri Angležih dobro uplival. Drugi mislijo, da so na Wilsona uplivali ameriški izdelovalci vojnega gradiva. Za prevoze izdelanega gradiva so seveda napadi nemških podmorskih čolnov zelo neprijetni.

Splošna vojaška dolžnost na Angleškem.

Ker Francozi zahtevajo neprestano večjo udeležbo Angležev na bojiščih, se je odločilo angleško ministrstvo, da razširi vojno dolžnost tudi na oženjene. V kaki izmeri, o tem je ministrstvo v torek, dne 25. aprila, poročalo angleški državni zbornici v tajni seji.

Tajna seja angleške zbornice.

V tajni seji angleške zbornice dne 25. t. m. je ministrski predsednik Asquith izjavil, da se je ministrstvo glede vojaške dolžnosti zjediniilo na te točke: 1. Moštvo, ki je vpoklicano, bo moralo služiti do konca vojske; 2. naselbinske čete se bodo uporabljale za izpopolnitev angleških polkov; 3. oproščeni vojaški zavezanci bodo vpoklicani, ko poteče doba njihovega oproščenja; 4. 18letni mladeniči morajo pod orožje; 5. neoženjeni se bodo prisilili pod orožje, ako se da 27. maja ne zgleda 50.000 mož; 6. ako se po 27. maju ne oglasi vsak teden 15.000 mož, se bo jih s silo vpoklicalo; 7. s silo se bo postopalo, dokler ne bo število doseglo 200.000 mož. Oženjeni so še torej izvzeti.

Rusija ne zaupa Rumuniji.

„Reichspost“ poroča, da so Rusi začeli ob celi rumunski meji kopati strelske jarkove. Dela se z veliko naglico.

Nove ruske čete na Francoskem.

„Agence Havas“ javlja, da so dne 25. t. m. dospeli s poštnim parnikom nove ruske čete v Marzeil.

Nemiri na Irskem.

V angleški spodnji zbornici je minister za Irsko, Birrel, dne 25. aprila naznanil, da so dne 24. aprila, to je na Velikonočni ponedeljek, v Dublinu na Irskem izbruhnili veliki nemiri. Poštno poslopje je množica s silo zavzela. Brzojavna zveza se je prerazala. Tekom dneva je došlo vojaštvo, ki položaj popolnoma obvladuje. Kolikor je znano, je dosežaj izgubilo pri nemirih življenje 12 oseb, med temi 4 ali 5 vojakov.

* **Prihodnja petkova „Straža“** prinese obširni seznam padlih, ranjenih in ujetih naših domačih polkov.

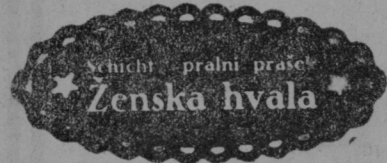
* **Ure.** Opozarjamo na inserat „Ure“ od tvrde Konrad v Mostu na Češkem, ki je ena največjih tvrdk te vrste na svetu. Naši čitatelji naj pišejo po cenik, kateri obsega 4000 podob in se dobi zastoj. Naslov: H. Konrad, razposiljalna ur. Most na Češkem št. 800.

* **Govori se,** da je za nakup varnih in priporočljivih sredstev za jamčeni dobitki (do 630.000 K) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srednjem slučaju 4000 francov popolnoma zastoj. — Opozarjamo na današnji tiskovni glas „Srednjega zastojstva“ v Ljubljani.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj se najbolj priporoča.

Schicht-Perilo — Bojno-Perilo.

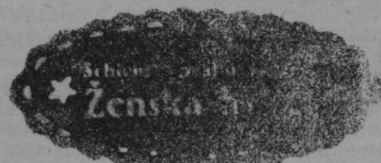
Cenejši in najboljši način pranja:

Dobiva se povsodi!

Zamoči perilo nekoliko ura ali preko noči s pralnim praškom „Zenska hvala“. Peri tedaj daljše kakor običajno. Samo malo mila — najboljša Schichtovo milo znamka „Jelen“ — še je potrebno, da se najlepše perilo dobi.

Prištedjuje posel, čas, denar in mile.

Dobiva se povsodi!

Onimol je najboljša sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo.

Obrestuje hranilne vloge se

4 1/4 %

od dneva vloge do dneva vrnitve.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Dale posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnice

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadst.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

vsake srede, vsak petek in vsak sobota od 8. do 12. ure in vsake nedelje od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 1/2 %, od 1. in 16. v mesecu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdržene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštne-hranilne posojilnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in posojilo po 5 1/2 %, na menice po 8 %, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolгови pri drugih zavodih in menicah, prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačno, stranka plača same koleke.

Vsako množico kuhinjskih in mesarskih **kosti** kupi po najboljših cenah trgovina F. Confidenti, Zavodna, Celje.

271

Kostanjev les kupuje

proti gotovini tvrdka Vinko Vabič, Žalec pri Celju. Obvezne ponudbe za oddajo do konca julja za cele vagone z navedbo postaje, kjer se blago naklada in cene za 100 kg vposlati takoj.

252

Celo potrdi javimo, da nas je naša blaga in dobra mamika, gospa

Matilda Kovačič roj. Antauer

v soboto dne 15. aprila 1916 ob 1/5 popoldne v 61. letu svoje starosti v našo neizmerno žalost vsled srčne kapi nenadoma za vselej zapustila.

Nepozabno, svojemu pred pol letom padlemu sinu Mirkotu sledečo, smo v torek, dne 18. aprila 1916 predpoldne po dovršenih cerkvenih opravilih na domačem pokopališču materi zemlji k večnemu počitku izročili. Dokaj prerano umrlo priporočamo v blagi spomin in molitev!

Sv. Trojica v Slov. gor., dne 18. aprila 1916.

Jakob Kovačič, učitelj, soprog.
Viktor Kovačič, c. kr. stotnik v Gradcu;
Maks Kovačič, kad. asp. v Doboju, sinova.
Bogomir Antauer, steklar v Radgoni;
Alcha Antauer, inženier v Gradcu, brata.

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnjega nakupa zanesljivih in kaljivih semen, na primer: domače detelje, nemške detelje (lucerne), pese rumene in rudeče, trave sploh vseh semen, kakor tudi vrtnih in cvetličnih od znane trdke Mauthner, ki se dobijo pri domači tvrdki

Ivan Ravnika, Celje.

U VII 335/16/11.

V imenu Njegovega Velikanstva cesarja! Obtoženi Ludvik Schwarz, rojen dne 14. avg. 1884 v Gorjem-Senovem, rim. katoliške vere, oženjen, posestnik v Spodnjem-Senovem, neomadeževan, je kriv s tem da je zahteval dne 26. jan 1916 v Leitersbergu za par volov od Marha Müller-ja, katere je kupil dne 24. jan. 1916 za ceno 2800 K, ceno K 248 v sa kg žive teže in jih potem prodal za 2900 K; na ta način je izvajajoč vladne vojne poverilne izjemne razmere zahteval očitno previsoko ceno ter se je pregrešil zoper § 14 ces. navedbe z dne 7. avg. 1915 št. 228 dr. z. Zato se obsodi na podlagi navedenega zakona z uporabo § 261. K. p. r. na globo v znesku po 300 K, v slučaju neistrljivosti pa na 3 tedne zapore in po § 389 K. p. r. na povrnitev stroškov kazenskega postopanja.

Obenem se na podlagi § 19. iste navedbe odredi, da se objavi ta sodba brez razlogov enkrat v periodični tiskovini „Slovenski Gospodar“ na stroške obtoženca.

C. kr. okrajna sodnija v Mariboru, odd. VII., 17. aprila 1916.

Dr. Osvatich I. r.

Ako naročite

in to nemudoma stariše,

1. srečko avstrijskega Rudečega križa

1. srečko ogrskega Rudečega križa

1. srečko budimpoštanske bazilike

1. dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880

1. dobitni list 4% ogrske hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do

4000 frankov popolnoma zastoni.

Pojasnila in igralni načrt pošljite brezplačno

== Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana. ==

„ADOL“

alpski zeliščni liniment.

Najboljše, bolečino utehujóče sredstvo za vrtanje.

Mestna lekarna „pri c. k. orlo“

Friderik Prull,

lekarnar v Mariboru, Glavni trg, zraven rotožva.

Na Kalvarijo!

30 Križevih potov.

Spiral Franc. Ser. Segula.

Ljudska izdaja

Mala 8a, 640 strani.

Pregled vsebine:

1. Križev pot romarjev na Križevi cesti v Jeruzalem. — 2. Križev pot jeruzalemskih frančiskanov (1875) — 3. Noveje jeruzalemskih frančiskanov. — 4. K. p., navadno Rimski imenovan. — 5. K. p., sv. Leonharda Porto-Mauriskega. — 6. K. p., sv. Alfonza M. Liguori. — 7. K. p., kardinala Pavla Melchers-a. — 8. K. p., (splošni) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 9. K. p., slov. amerik. škofa Friderika Baraga. — 10. Pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom. — 11. V čast Srca Jezusovega. — 12. Na dan sv. obhajila. — 13. K. p., (stanovski) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 14. Za društvo sv. Jožefa krščanskih mož. — 15. Za društvo sv. Ane krščanskih žen. — 16. Za delavce in služabnike. — 17. Za mladeniče (A. M. Slomšekov). — 18. Za dekleta (Slomšekov). — 19. Za Marijansko kongregacijo deklet. — 20. Za družbo Marijinih otrok. — 21. Za šolarje (priprava na prvo sv. obhajilo). 22. Za redovnike in redovnice (obnovitev samostanske obljube). — 23. K. p., za adventni čas. — 24. Za predpepelnični čas. — 25. Za postni čas. — 26. K. p., na Veliki petek. — 27. Za čas posebnih stisk in nadlog. 28. Za čas vojske. 29. Za verné duše. — 30. Memento mori! Sledi popoln molitvenik obsegujoč „mašo v čast trpljenja Jezusa Kristusa“ vse litanije spovedne in obhajilne molitve, razne molitve in pobožnosti o trpljenju Jezusovem, pesmi i. t. d.

Ko pridete v Maribor, dajte si je v prodajalni tiskarne sv. Cirila predložiti na ogled; ali pa jo naročiti takoj po pošti. Dobi se knjiga v treh različnih vezavah: 1. z rdečo obzoro za K 250. 2. z zlato obzoro za K 320. 3. krasna izdaja za K 350. Po pošti poslan stane vsak komad 20 vin. več. Kdor si knjigo po pošti naroči, naj pošlje denar po nakaznici naprej in naj priloži za vsak komad 20 vin. za poštnino.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.